

جشنواره‌های ایرانی

جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر همزمان با دهه فجر انقلاب اسلامی در سال ۱۳۶۱ و بصورت سراسری پایه گذاری شد. در دوره دهم (سال ۱۳۷۰) سه نمایش از کشور های سوریه ، آذربایجان و تاجیکستان در این جشنواره حضور یافتند اما به شکل رسمی از سال ۱۳۷۷ و در دوره هفدهم به صورت بین‌المللی برگزار شده است.

سی و ششمین جشنواره تئاتر فجر که توسط اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، انجمن هنرهای نمایشی ایران و موسسه بین‌المللی تئاتر (ITI) برگزار شد. شامل بخش های مرور تئاتر ایران، تئاتر ملل، مهمان، بخش خارج از صحنه (Stage Off)، بخش به علاوه فجر، بخش مسابقه تئاتر ایران و بین الملل بود.

بخش مرور تئاتر ایران شامل آثاری بود که تولیدات اجرا شده در تالارهای نمایشی کشور، برگزیدگان جشنواره های تئاتر استانی و آثار دانشجویی را در بر می گرفت.

بخش خارج از صحنه (Off Stage) شامل هرگونه اجرا در خارج از صحنه و بیرون از فضاهای تئاتری متعارف با رویکرد تغییر در قراردادهای اجرایی مکان اجرا و شکل ارتباط با مخاطب است.

دبیران جشنواره طی سال های ۸۴ تا ۸۶ عبارتند از: حسین مسافر آستانه (۱۳۸۴)، سعید کشن فلاح (۱۳۸۵)، مجید سرسنگی (۱۳۸۶)، حسین مسافر آستانه (۱۳۸۷)، حسین پارسایی (۱۳۸۸)، محمد حیدری (۱۳۸۹) رحمت امینی (۱۳۹۰)، سعید کشن فلاح (۱۳۹۱)، اسماعیل عالیزاد/ قادر آشنا (۱۳۹۲)، اردشیر صالح پور (۱۳۹۳)، سعید اسدی (۱۳۹۴-۱۳۹۵)، فرهاد مهندس پور (۱۳۹۶)

برگزار کننده اصلی جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، اداره کل هنرهای نمایشی معاونت هنری وزارت فرهنگ ارشاد اسلامی است. اما به عنوان بزرگترین جشنواره تئاتر کشور در ادوار برگزاری خود از مشارکت نهاد ها و ارگان های مختلف بهره برده است.

نشانی اینترنتی جشنواره: www.theater.fitf.ir

جشنواره های تئاتر استان ها

این جشنواره با انگیزه ارزیابی تولیدات سالانه تئاتر و نیز ارتقاء سطح فرهنگی نمایش و ترویج آن در استان برگزار می شود. این جشنواره هر ساله با مشارکت و هماهنگی اداره کل هنرهای نمایشی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و نیز همراهی انجمن هنرهای نمایشی استان ها به عنوان يك رویداد مهم و مستقل تقویم تئاتر استان ها را رقم می زند.

دبيران اين جشنواره ها مديران كل فرهنگ و ارشاد اسلامي هستند كه با تشكيل تيم هاي داوري و انتخاب از ميان آثار توليد و اجرا شده گروه هاي نمايشي در يك سال ، آثاري را براي حضور در جشنواره تئاتر استان انتخاب مي كنند . از تمامي آثار راه يافته به جشنواره تئاتر استاني ، گروه هاي منتخب به عنوان آثار برگزيده استاني توسط هيأت داوران معرفي مي شود.

برگزيدگان جشنواره هاي تئاتر استان هاي كشور به مرحله انتخاب جشنواره بين المللي تئاتر فجر راه پيدا کرده و در صورت توفيق در اين مرحله در بزرگترين رویداد تئاتر کشور حاضر خواهند شد. اين مرحله پيش تر توسط جشنواره هاي تئاتر مناطق پشتمباني مي شد . در سال ۱۳۹۴ با حذف جشنواره تئاتر مناطق ، انتخاب آثار برگزيده اين بخش جهت حضور در جشنواره تئاتر فجر از طريق ارزيابي متمرکز نسخه تصويري اين آثار توسط يك هيأت انتخاب صورت گرفت و در سال ۹۶ با برگزاري دومين همایش برگزیدگان جشنواره هاي استاني کارگردانان آثار با حضور اعضای هيأت انتخاب نسخه تصويري آثار حاضر را به تماشا نشستند.

جشنواره بين المللي تئاتر كودك و نوجوان

نخستين جشنواره سراسري تئاتر كودك و نوجوان با عنوان «اميد» از تاريخ ۲۹ شهريور تا چهارم مهر ماه سال ۲۰ در شهر همدان برگزار شد. همدان تا سال ۲۸ ميزبان ۹ دوره برگزاري جشنواره كودك و نوجوان بود. سال ۲۹ جشنواره كودك از همدان رخت بر بست و ارگك جديد بم ميزبان آن شد. دوره هاي يازدهم و دوازدهم جشنواره طی سال هاي ۸۰ و ۸۱ به ترتيب در زاهدان و گچساران برگزار شد. سال ۸۵ سيزدهمين دوره جشنواره تئاتر كودك و نوجوان به دبيري مصطفي رحماندوست در اصفهان بر پا شد. شهر اصفهان تا هفدهمين دوره جشنواره در سال ۸۹ با دبيري مصطفي رحماندوست ميزبان جشنواره بود. از سال ۹۰ تا كنون جشنواره با ميزباني استان همدان برگزار شده است. دبيري هجدهمين ، نوزدهمين و بيستمين جشنواره بين المللي تئاتر كودك و نوجوان بر عهده شهرام كرمي بود. پيام دهكردی دبيريست و يكمين جشنواره بود و دوره بيست و دوم و بيست و سوم (۱۳۹۴-۱۳۹۵) با دبيري شهرام كرمي و دوره بيست و چهارم (۱۳۹۶) با دبيري مريم كاظمي برگزار شد.

بخش هاي مختلف اين جشنواره عبارتند از: مسابقه تئاتر كودك ، مسابقه تئاتر نوجوان ، مسابقه تئاتر خردسال ، مسابقه تئاتر خياباني ، تئاتر بين الملل ، مسابقه نمايشنامه نويسي ، تئاتر دانش آموزي كارگاه هاي آموزشي .

اطلاع رسانی جشنواره بين المللي تئاتر كودك و نوجوان از طريق سايت ايران تئاتر به نشانی اينترنتي www.ir.teather.ir است.

جشنواره بين المللي نمايش عروسكي

نخستین دوره جشنواره بین المللی نمایش عروسکی تهران مرداد ماه ۱۳۶۸ و با دبیری دکتر علی منتظری در تهران برگزار شد. از سال ۱۳۷۱ (دوره چهارم) این رویداد بصورت دو سالانه برگزار شد و به مرور بخش های مختلف از جمله کارگاه های آموزشی و نشست های تخصصی ، نمایش های فضای باز ، نمایشگاه عروسک و ... به آن افزوده شد. دبیران ادوار مختلف این جشنواره عبارتند از :

علی منتظری (۱۳۶۸ تا ۱۳۷۰) ، محمد حسین صوفی (۱۳۷۱) ، مهدی مسعود شاهی (۱۳۷۳) ، نجفی برزگر (۱۳۷۵) ، حسین سلیمی (۱۳۷۷) ، مجید شریف خدایی (۱۳۷۹ و ۱۳۸۱) ، خسرو نشان (۱۳۸۳) ، جواد ذوالفقاری (۱۳۸۵) ، رحمت اله مهرابی (۱۳۸۷) ، اردشیر صالح پور (۱۳۸۹ و ۱۳۹۱) ، مرضیه برومند (۱۳۹۲-۱۳۹۳) در دوره پانزدهم جشنواره خانه عروسک به عنوان محل استقرار دبیرخانه جشنواره و مرکز فعالیت های آموزشی و با همت دبیر جشنواره و هنرمندان نمایش عروسکی پایه گذاری شده و بصورت مستمر در حال فعالیت است . بخش های مختلف شانزدهمین جشنواره بین المللی نمایش عروسکی تهران - مبارك (۱۳۹۶) عبارتند از: بخش های صحنه ای (اصلی - کودک - بین الملل)، فضای باز(خیابانی- رویکرد نوین به نمایش های عروسکی سنتی) و کارگاه های آموزشی.

اطلاع رسانی جشنواره بین المللی نمایش عروسکی تهران - مبارك از طریق سایت جشنواره انجام می شود.
به نشانی اینترنتی: ir.theater.mobaarak

جشنواره نمایشهای آیینی و سنتی

جشنواره نمایش های آیینی و سنتی فروردین ماه ۱۳۶۸ و با حضور ۱۱ نمایش تخت حوضی بصورت سراسری در تهران آغاز به کار کرد. مسئولیت دبیری و اجرای این دوره را آقایان علی منتظری و داود فتحعلی بیگی به عهده داشتند.

از سال ۱۳۶۸ (دوره دهم) این جشنواره به صورت دو سالانه برگزار شده است . بخش های اصلی این رویداد هنری شامل : نمایش های صحنه ای (انواع گونه های نمایش ایرانی) نمایش های میدانی - نمایش های قهوه خانه ای نقالی ، مجالس شبیه خوانی ، سمینار بین المللی نمایش های آیینی و سنتی ، نمایشگاه های اسناد ، پوشاک و وسایل نمایش های آیینی و سنتی و کارگاه های آموزشی و نشست های تخصصی و مسابقه نمایشنامه نویسی بوده است .

احیای مجدد کانون نمایش های آیینی و سنتی در سال ۸۶، به سرپرستی داود فتحعلی بیگی مجالی شد برای رونق دوباره جشنواره بین المللی نمایش های آیینی و سنتی. سال ۸۶ سیزدهمین دوره این جشنواره بعد از وقفه ای ۶ ساله در تهران برگزار شد.

پنج دوره سمینار بین المللی نمایش های آیینی و سنتی با حضور اساتید و صاحب نظران حوزه های مختلف نمایش های آیینی و سنتی از کشورهای مختلف جهان نیز از سال ۱۳۸۶ برگزار و مقالات ارائه شده در این سمینار در کنار سایر کتب جشنواره به چاپ رسیده اند .

از دوره دوازدهم (۱۳۸۳) این جشنواره با حضور نمایش هایی از سایر کشور های جهان به شکل بین المللی برگزار شده است .

آقایان علی منتظری ، داود فتحعلی بیگی ، محمود عزیزی ، محمد حسین ناصربخت ، حسین سلیمی ، مجید شریف خدایی در ادوار گذشته مسئولیت دبیری جشنواره را به عهده داشته اند . داود فتحعلی بیگی دبیری هجدهمین دوره جشنواره در سال ۱۳۹۶ را بر عهده داشت.

اطلاع رسانی جشنواره بین المللی آیینی و سنتی از طریق سایت ایران تئاتر، به نشانی اینترنتی ir.theater.www است.

جشنواره سراسری تئاتر رضوی

اولین جشنواره تئاتر رضوی با نام جشنواره تئاتر دینی و به عنوان بخشی از جشنواره فرهنگی - هنری امام رضا (ع) از تاریخ ۱۲ تا ۱۷ دی ماه سال ۸۲ در مشهد برگزار شد. این جشنواره تا دوره ششم در سطح سراسری و در دوره هفتم با تعریف بین المللی برپا شد.

این جشنواره ها غالباً در دهه کرامت - تولد حضرت معصومه (س) تا تولد امام رضا (ع) - برگزار می شوند . برگزار کنندگان این جشنواره بنیاد فرهنگی - هنری امام رضا (ع) با مشارکت اداره کل هنرهای نمایشی و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان های میزبان است .

جشنواره های رضوی در حوزه تئاتر عبارتند از :

الف - جشنواره تئاتر رضوی (بجنورد) : مختص اجرای آثار صحنه ای و مسابقه نمایشنامه نویسی با مضامین رضوی که توسط اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان شمالی و مشارکت نهاد های فوق برگزار می شود. این جشنواره پس از شکل گیری چند سال در تهران برگزار شد و سپس میزبانی آن به استان خراسان شمالی واگذار شد .

ب - جشنواره کودک و نوجوان و تئاتر عروسکی رضوی (ضامن آهو) بندر عباس :

این جشنواره مختص نمایش های کودک و نوجوان و عروسکی با مقیاس مرتبط با سیره و زندگانی امام رضا (ع) است که همه ساله در دهه کرامت در استان هرمزگان برگزار می شود. دبیری این رویداد را غالباً مدیرکل وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی استان به عهده دارد. دهمین دوره این جشنواره در بندر عباس برگزار شد.

ج- جشنواره آیین های رضوی و پرده خوانی - کهگیلویه و بویراحمد

این جشنواره با نگاهی پژوهش محور به دنبال احیا و ترویج سنت های نمایشی مرتبط با مضامین رضوی است.

در سال ۱۳۸۹ یازدهمین دوره جشنواره به دبیری دکتر محمود عزیزی در بجنورد برگزار شد.

گونه های مختلف از جمله تعزیه - چاوش خوانی - منقبت خوانی - بخش خوانی و پرده خوانی امکان حضور در این جشنواره را دارند.

بخش های مختلف این جشنواره عبارت بود از: مسابقه ایران، مسابقه تجربی، مسابقه کودک و نوجوان و عروسکی، میهمان، خیابانی، رادیویی و تلویزیونی، رادیو تئاتر، مجالس تعزیه، آیینی، مسابقه عکس و پوستر تئاتر دینی، پژوهش و متون نمایشی برگزیده.

دبیران جشنواره عبارتند از: مجید سرسنگی (۸۵)، محمد خزاعی (سه دوره ۸۶ تا ۸۸)، حمیدرضا سوقندی (۹۰)، حسین ثابت قدم وحید (شهریور ماه ۹۴)، دکتر محمود عزیزی (۹۵)، حسین فرخنده (۹۶).

پایگاه اطلاع رسانی جشنواره بین المللی تئاتر رضوی به نشانی الکترونیکی www.khorasanshomali.shamstoos.ir است.

جشنواره بین المللی تئاتر خیابانی مریوان

با برگزاری اولین یادواره تئاتر مریوان در سال ۷۳ و به دنبال آن برگزاری شش دوره پیاپی، سرانجام این یادواره در سال ۸۱ با عنوان جشنواره سراسری تئاتر خیابانی مورد تصویب اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجمن نمایش استان قرار گرفت.

سال ۸۴ این جشنواره در حالی اولین دوره کشوری خود را در مریوان سپری کرد که سابقه ای ۹ ساله داشت. برگزاری دو دوره در سطح شهرستان، یک دوره استانی، شش دوره به عنوان جشنواره منطقه غرب کشور، جشنواره تئاتر خیابانی را به رویدادی ریشه دار و تأثیر گذار تبدیل کرد. از سال ۸۴ تا ۹۴ مریوان میزبان ۱۰ دوره جشنواره سراسری تئاتر خیابانی بوده است. از سال ۹۱ عنوان بین المللی به خود گرفته و با عنوان کامل جشنواره بین المللی تئاتر خیابانی مریوان برگزار می شود.

دبیران جشنواره عبارتند از:

محمد حسن مهاجری (۱۳۸۴)، منصور ایمانی (۱۳۸۸-۱۳۸۵)، قباد میمنت آبادی (۱۳۸۹)، مجید امرایی (۱۳۹۰)، قباد میمنت آبادی (۱۳۹۲-۱۳۹۱)، رحیم جعفری (۱۳۹۵-۱۳۹۳)، سید فاتح بادپروا (۱۳۹۶)
اطلاع رسانی جشنواره سراسری تئاتر خیابانی مریوان از طریق سایت ایران تئاتر به نشانی اینترنتی www.theater.ir است.

جشنواره تئاتر خیابانی شهروند لاهیجان

جشنواره تئاتر خیابانی شهروند لاهیجان با رویکرد توجه ویژه به مضامین شهروندی و زندگی اجتماعی پس از دو دوره برگزاری درون استانی و با حمایت مستقیم شهرداری لاهیجان - اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان و اداره کل هنرهای نمایشی به یک رویداد خیابانی در گستره سراسری تبدیل شد. این جشنواره هر ساله به دبیری شهردار لاهیجان و برنامه ریزی و اجرای انجمن هنرهای نمایشی گیلان برگزار می شود.

جشنواره ملی تئاتر مقاومت - فتح خرمشهر

جشنواره ملی تئاتر مقاومت - فتح خرمشهر برای نخستین بار، خرداد ماه سال ۷۷ به همت هنرمندان خرمشهر و بصورت استانی پایه گذاری شد در سال های بعد با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و پس از آن اداره کل هنرهای نمایشی گستره این رویداد به - منطقه ای - و سپس - ملی - ارتقا یافت این رویداد که ویژه آثار مرتبط با مقاومت و دفاع مقدس است ، هر ساله در ایام مقارن با آزاد سازی خرمشهر در استان خوزستان، به ویژه شهرهای خرمشهر و آبادان برگزار می گردد .

زمان برگزاری این جشنواره معمولاً بازه زمانی خرداد ماه است که از ۲۸ شهریور آغاز می شود. در دوره هایی با تاخیر دو ماهه از زمان مقرر برگزار شده است.

هنرمندان و مدیرانی همچون حسین ذوالفقاری (۱۳۸۶) ، محمد علی خیری (۱۳۸۷) عباس بسی خاسته (۱۳۸۸) ، محمد جمال پور (۱۳۸۹) ، سید لطف اله سپهر (۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳) ، همایون قنوانی (۱۳۹۴) ، حسین مسافر آستانه (۱۳۹۵)، همایون قنواتی (۱۳۹۶) دبیری این رویداد را به عهده داشته اند .

پایگاه اطلاع رسانی جشنواره ملی تئاتر مقاومت _ فتح خرمشهر:

www.theatermoghavemat.ir و نشانی پست الکترونیکی info@theatermoghavemat.ir است.

جشنواره های منطقه ای و سراسری مورد حمایت

اداره کل هنرهای نمایشی

جشنواره تئاتر دفاع مقدس مرصاد (کرمانشاه) ، جشنواره تئاتر کردی (سقز) جشنواره تئاتر خیابانی شهروند تبریز (تبریز) ، جشنواره نمایش های کوتاه (ارسباران) ، جشنواره دفاع مقدس ، جشنواره تئاتر عربی (خوزستان) ، جشنواره تئاتر لاله های سرخ (اندیشك) ، جشنواره سیاه بازی.

جشنواره های تئاتر سایر نهاد های فرهنگی

جشنواره سراسری تئاتر سوره ماه (حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی)

جشنواره بین المللی تئاتر دانشگاهی ایران (وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری)

جشنواره تئاتر شهر (سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران)

جشنواره سراسری تئاتر مقاومت (بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس)

جشنواره بین المللی نمایش عروسکی دانشجویی (وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری)

جشنواره تئاتر خمسه (سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران)

جشنواره سراسری تئاتر معلولین (سازمان بهزیستی)